

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitási sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A nemzeti ügy diadala.

Arad, április 12.

Irhatnók a kormány, vagy a szabadelvű párt diadala, mondhatnók azt, hogy a szabadelvűség győzelme, de nem ünnepelelnek az alkotmányos küzdelmek e fényes napját, melyhez csak az 1848. év. márczius 15-ik napja fogható, nem ünnepelelnek azt eléggé méltóan, ha az általános hazafias lelkesedés szterikus harmoniáját a kormány és szabadelvűpárt egyidejűleg megnyert döntő csatájának előnyei fölött érzett — bár jogosult, de szűkebb körű — örömhangaival vegyitenők, és nem domborítanak ki a korszakotalkotó esemény óriási horderejét a valósághoz hiven, ha a ma vívott parlamenti ütközet eredményét csupán egy elv és nem egyszermind a magyar nemzeti ügy diadalának neveznek.

Mert jóllehet a mai napon nemcsak a kötelező polgári házasságról beterjesztett törvényjavaslat mellett nyilatkozott meg a Ház óriási többsége, hanem egy második szavazásnál a parlament egyszermind a kormánynak is tulnyomó többséggel szavazta meg a bizalmat, úgy hogy a szabadelvű párti kormány állása még soha sem bizonyult oly szilárdnak az összes ellenzéki pártok teljes hadoszlopaival szemben, mint a jelen szavazásnál; — mert jóllehet, hogy e szavazás azt is kétségenkívül bebizonyította, miként a szabadelvű párt a kötelező polgári házasság javaslatának ügyét még akkor is fényes

győzelemre juttatta volna, hogyha egymagára kellett volna az összes ellenzéki szavazatok ellenébe mellette helyt állania, mindazonáltal a mai nap eseményének jelentősége mellett a kormány és pártok pozíciójának mérlegelése kicsinyes dolog volna.

Viszont, bár őszintén örülünk, hogy a dicső nap fényéből a lelkiismeret szabadságának magasztos elve is teljes ragyogással sugárzik elő, mégis nem egyik elvnek a diadala ez egy másik elv fölött, hanem a magyar nemzet szent ügyének győzelme a vele ellentétbe helyezkedett hatalmi érdekek, felekezeti obskurantizmus és széthúzó nemzetiségi velleitások fölött. A magyar nemzet jobbainak hontető ténye volt a mai nap eseménye és csak szánalommal gondolunk azokra a boldogtalanokra, a kiket elvakultság, külbehatásoknak engedő lelki gyöngeség, vagy szertelen és bűnös önzéssé fajult hiúság vagy hatalomvágy a nemzeti ügy ellenségeinek táborába hajtott, s a kiket a történet kérelmetlenül igazságszolgáltatása gyászmagyarokul fog örök időkre pellengérré állítani.

Mert hát nem arról volt szó, hogy ki a szabadelvű és ki nem az? nem arról volt szó, hogy ez vagy amaz a formája a házasságnak megfelelőbb-e a gyakorlatban, hanem arról volt szó, hogy szuverén-e a magyar nemzet vagy se? hogy csakugyan nem lehet-e a hazai törvényeket végrehajtani, ha azokat egy külhata-

lom ellenzi? hogy a római pápa akarata legyen-e döntő Arpad hazájában vagy a magyar királyé? hogy az a javaslat, melyhez a magyar király hozzájárult, törvénynyé ne lehessen-e csak azért, mert a római pápa ellenzi? hogy szabad-e, lehet-e a magyar törvényhozásnak oly törvényeket alkotnia, melyek az e hazában élő külföldböző vallású és ajku népeket egységes társadalommá, egységes magyar nemzettel olvasztják?

Erről volt szó és nem holmi alárendelt jelentőségű elvekről; és ha a fondor ellenzéki hypokrizis kiforgatta is a kérdést ezen magasztos, hazafias jelentőségéből, átérezte azt mégis minden józan eszű és igaz szívű magyar ember, és hogy tudta mi forog koczkán, bebizonyította a márczius 4-iki nagyszabású manifesztációjával és beigazolta legujabban választott képviselőinek óriási szavazattöbbségében megnyilatkozott határozata által.

Eljen a magyar szabadság!

BELFÖLD.

Az államjegyek bevonása.

A Pol. Corr. úgy értesül Budapestről, hogy a képviselőház pénzügyi bizottsága a legközelebbi napokban tárgyalni fogja a 200 millió forintnyi államjegyek bevonásáról szóló törvényjavaslatot, mely aztán az egyházpolitikai részletes vita megszakitásával fog a napirendre tűzteni.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A rauxasi pap.

(Fantasztikus történet.)

— Irta: Auguste Blondel. —

Azt mondják, napjainkban már nem történnek rendkívüli dolgok. Nem tudom, minő kiváltságom van rá, de nekem csak pár heti kirándulást kell tennem gyalog s hőszévé lesznek egy titokzatos kalandnak. Nem valami regényíró agyában született fantasztikus esetről van itt szó, hanem őszintén elbeszélendő hiteles tényekről.

L.

Théoule falvát korán reggel elhagytam. Egy tizenhárom éves fiú, Labru Vincze volt a kalauzom és csekély málhám cipelője. Kimondhatatlan gyönyörrel keltem utra.

Atvágunk az estérelly hegyeket s bár több órája ballagtunk e fenyőerdők közepett, nem tudtam betelni az erdő illatával, az ég azurjával és a ragyogó nap fényével. Az ősvényt majd virágzó bokrok, majd sziklafalak szegélyezték, melyekre föl kuszták az aloe-lombok. Lábaik alatt az égszínkéék Földközi tenger hullámai tajtéká zuzódtak a parti sziklá-

kon. A nap egész sugárzuhanyt árasztott reánk.

— Mond csak fiám, hol fogunk ebédelni? — kérdém a fiút. — Ehségem azt mondja, hogy mindjárt, dél lesz s a környéken nyomát sem látom valami korosmának.

— Türelem, uram. Fél óra múlva Rauxasban leszünk, a hol jó korosmát tudok.

A táj csakhamar megváltozott. Az erdőből kijutottunk és a síkságra érve, olajfaktól árnyalt mezőkön haladtunk. A domboldalon egy falucska tárult fel előttünk fehér házakkal, narancsfákkal szegélyezett terrászokkal.

Hatalmas étvágyamtól sarkalva, gyorsan elértem az első rauxasi házakat. Az ut egyik oldalán volt egy omladozó régi templom, a másikon a paplak, melynek elhagyatottságán megütköztem. Lakatlannak látszott. Falairól a vakolat levált, ablakszárnyai sarkaiból kitördelve csak csüngtek lógtak s a kert kerítése romokban hevert. A kert maga ugyanoly viaszgatalan elhagyatottságra mutatott. A rózsafák és a szederceserjék a citromfákkal összefonódtak; a fasorok alatt az ibolya ellepte az utat.

E terrászalaku kert a harmincz lábball mélyebben fekvő falu házeit dominálta s hasonlíthatatlan szép kilátást nyújtott.

Mint kíváncsi turista, éppen át akartam mászni a rozoga kerítésen és behatolni a rozszul őrözt édenbe, mikor észrevettem, hogy a lakója otthon van.

A terrász szélén haladó fasorban mint fekete folt, sétált a ragyogó napsugárban egy pap. Breviáriumját a kezében tartotta, de nem olvasott belőle, hanem szeméit meredten maga elé a földre szegezte.

— Ha be akar menni uram, — szólalt meg a kalauz — bátran beléphet. Elég, ha átugorja az árkot. A paplak üresen áll.

— De nem akarom zavarni a derék lelkész, ki a kertben elmélkedik.

— Nem fog zavarni senkit, erősködött a fiú. Mondom, soha sincs itt senki.

— Már az igaz, hogy a bentlakás sok kívánni valót hagy fenn. De nézd csak meg jól, családól, mert a ház tulajdonosa bent sétál a kertben...

Vincze megdöbbenve figyelt reám, a nélkül, hogy érteni látszott volna a szavaimat.

— Mit állsz itt megdermedve, bambaszemekkel? Nem érted az embert? Nem látod, hogy husz lábnyira tőlünk ballag egy pap a breviáriummal a kezében?

A polgári házasság

törvényjavaslatnak tegnapi fényes diadaláról részletes távirati tudósítást közöl mai számában az „Aradi Közlöny.” A részletes vita alatt minden nap kimerítő tudósításaink lesznek. Előfizetni bármely naptól lehet, egy óra helyben 1 forint, vidékre 1 forint 20 krajczárjával.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, április 12.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Perczel Dezső, Molnár és Hock János.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Csáky Albin gr., Szilágyi Dezső, Lukács Béla és Hieronymi Károly.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Görgey Béla előadó jelenti, hogy az állandó igazoló bizottság Szaplanczay Miklóst a 30 nap fentartásával igazolandónak találta.

A ház így határozott.

A kötelező polgári házasság.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter mindenekelőtt röviden szól a határozati javaslatokról. A házasság vagyoni viszonyait és a gyermekek törvényességét szabályozó javaslatot sürgetőre megjegyzi, hogy ezzel elvben egyetért, annak maga is kifejezést adott és így a javaslat felesleges. Az Apponyi ellenkezik a benyújtott reformmal s így természetesen nem fogadja el. Ellenben a Szmialovszkyt elfogadja. Az Eötvösre megjegyzi, hogy a kormány e kérdésben szintén nyilatkozott, tehát felesleges. (Helyeslés jobbfelől.)

Nyilatkozott azután egyes kérdésekre nézve. Ami a horvát kérdést illeti, a javaslat csupán Magyarországra nézve áll. Ami már a Horvátországban lakó magyarokra nézve törvényes intézkedések lesznek, a mint az már el van határozva a horvát országos kormányval, hogy a kik a magyarok közül már polgári házasságot kötöttek s aztán átmennek Horvátországba és ott lesznek állampolgárok, házasságuk respektálatni fog és így a polgári házasság elve érvényesülni fog ott is. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

A fiúkérdésre nézve megjegyzi, hogy ilyen kérdés nincs és teljesen jogtalanul van fölvetve. Tessék, aki ilyen kérdést fölvet, azt be is bizonyítani. (Helyeslés jobbfelől.)

A véderő törvény alkalmából fölvetett kérdésre is teljes megnyugtató feleletet adhat. Ami itt fölhozható, mindazt megzafolja az a körülmény, hogy itt meglevő törvényre van hivatkozás. Ha az a törvény, a véderő törvény változik, úgy változik a reformban a rá való hivatkozás is.

Az uralkodóházban kötendő házasságokra nézve megjegyzi, hogy ezt a kérdést azzal a célzattal vetették fel, hogy bonyodalmat idézzenek fel. De hát ez sem fog sikerülni annyival is inkább, mert megígérte, hogy erre a kérdésre nézve is fog szolgálni felelettel. Persze, ezzel a felelettel most nem szol-

gálhat, de igéri, hogy szolgál vele mentől hamarabb. (Helyeslés jobbfelől.)

Apponyi tegnapi beszédére reflektálva, konstatálja, hogy köztük most sokkal nagyobb az úr, mint az első beszéde után. Tegnapi csak elhalasztási indítvánnyal, alaki és nem elvi kifogással állt elő Apponyi. Azon okok, melyeket Apponyi fölhozott, beláthatatlan időkre kizárják a polgári házasság kötelező formáját. Az ő álláspontja az, hogy az államot és egyházat a házasság és anyakönyvvezetés terén külön kell választani, s csak a teljes szétválasztást tartja helyesnek. Az egyházak és felekezetek nem ismernek egyebet, mint saját érdekeiket, s ezek érdekében harcot kezdenek más felekezetekkel. De ő arra a több mint 100 millió emberre hivatkozik, a kik Európában a kötelező polgári házasság uralma alatt állanak, s akik sohasem tapasztalták, hogy annak intézménye a vallást elnyomta volna. — Apponyi szerint a két javaslat közti különbséget csak a házasság megkötési formájában látja. De ő ezt nem tartja, mert a ki a szükségbeli házasságot javasolja, az nem akarja az állam és az egyház teljes szétválasztását, s az a polgári házasságot igazán csak degradált intézménnyé teszi. (Halljuk! Helyre! Zaj.)

A szükségbeli házasságok csupán prepudált házasságok lesznek. Apponyi bár a klubban csak elhalasztásról beszélt, ami azt jelenti, hogy lényegileg egyetért az intézménnyel, csak a megvalósítás idejét nem tartja még elérkezettnek, míg beszédéből kiderült, hogy az intézményt általában nem helyesli. Ez az úr, ami kettőjük közt van. Apponyi egyetlen egy tényt, vagy tekintélyt sem bír felhozni azon állítása mellett, hogy a polgári házasság csökkenti a vallásosságot. Nem áll ez egyik népénél sem Európában, ahol a polgári házasság be van hozva, s ő a magyar népet sem tartja frivolabbnak, mint azok. Nem a vallásosságot, hanem csupán az egyház, a papság politikai, hatalmi érdekeit sérti az intézmény és ez fáj nekik. (Ugy van! Ugy van a jobboldalon!)

Ugronnal szemben első sorban is megjegyzi, hogy a katolikus egyházfők a polgári házassággal szemben sohasem helyezkedtek arra az álláspontra, hogy a házasság polgári formája ne polgári tisztviselő előtt köthessék meg. Ez tehát nem megsértése a lelkiismereti szabadságnak. Ugron felállította a fakultatív formát, s ennek nagy előnyeit fejtegette a kötelező forma felett. De mindazok az okok, amiket Ugron felhozott, vagy nem állanak mint ellenokok a kötelező forma ellen, vagy nem állnak mint támogató okok a fakultatív mellett. (Helyeslés és tetszés jobbfelől.)

Apponyival szemben még csak egyet jegyez meg, azt, hogy ez a reform tiszteletben tart minden vallást s aki mégis valamely vallás sérelmét látja benne, az elfogultan igaztalanul ítél. (Zajos, élénk helyeslés és tetszés jobbfelől.) Ami a liberáliszmust illeti, csak azt jegyzi meg, hogy ez a javaslat teljes szabadságot biztosít a maga terén államnak és

egyháznak, tehát akkor az csak liberális lehet. Ajánlja a javaslatot elfogadásra. (Zajos, percekig tartó helyeslés, taps és éljenzés.)

Györfy Gyula személyes kérdésben szól s kezd beszélni az igazságügyminiszter ígéretéről. . . (Nagy zaj. Felkiáltások jobbfelől. Ez nem személyes kérdés! Nagy zaj.)

Elnök: Kérem a képviselő urat, szigoruan személyes kérdésben szóljon. (Zajos helyeslés.)

Györfy Gyula: A miniszter nem váltotta be ígéretét, sőt újabb termimust mondott, amit még kevésbé lehet ellenőrizni. Amikor szóló azt kérdezte, hogy hát mit ígér, akkor a miniszter azt válaszolta: Ugyan ne legyen olyan kíváncsi. Ezta kicsinylő módort visszatúsítja. (Nagy zaj és derűtség jobbfelől.)

Apponyi Albert gr.: Szavai félremagyarázása címén szól, mert ő nem a kényszer megszüntetését tűzte ki, hanem arra nézve fejezte ki aggodalmát, hogy az egyházi kötés, miután polgári érvényét elveszti, dehonosztalódik. (Helyeslés balfelől.)

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter felolvassa beszédének azt a részét, mely őt a beszéd értelmezésére jogosította. (Helyeslés jobbfelől.)

Csáky Albin vallás és közoktatásügyi miniszter nyilatkozni látja szükségesnek, mert a benyújtott határozati javaslatok az ő ügykörével összevágának. Szmialovszky javaslatát csak elfogadásra ajánlhatja. Nincs ilyen szerencsés helyzetben Eötvös Károly határozati javaslatával szemben, s arra kéri a Házat hogy azt ne fogadja el. (Helyeslés jobbfelől.)

Elnök jelenti, hogy a tanácskozás be van fejezve. (Zajos éljenzés mindenfelől.) Az a kérdés, hogy a javaslatot méltóztatik-e általánosságban elfogadni, vagy nem? (Igen! Igen! Nem!) Ezt megelőzőleg egyes indítványok, határozati javaslatok elfogadása fölött kell határozni. Első sorban Apponyi határozati javaslata fölött kell dönteni, a mennyiben ezt nem fogadná el a ház, az lesz a kérdés, hogy a törvényjavaslatot elfogadja e általánosságban. Ettől függetlenül kerül döntés alá Polonyi kisebbségi véleménye és bizalmatlansági indítványa.

Polonyi visszavonja bizalmatlansági indítványát.

Szalay Imre azonban magáévá teszi, Onodt Géza pedig hozzájárul. (Nagy zaj és derűtség.)

Elnök kijelenti, hogy a bizalmatlansági indítvány fölött utóljára ejtetik meg a szavazás.

Megejtetik fölállással a szavazás Apponyi javaslata fölött. A Ház óriási többséggel elveti. Következik a névszerinti szavazás a törvényjavaslat eredeti szövege fölött. A g betű kezd.

Budapest, április 12. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sűrűnyai:

A szavazás összeszámításában hiba történt, mert, mint később az elnök konstataulta, nem 35, hanem csak 25 képviselő

— Uraságod csak tréfál, — válaszolt Vincze. — Hisz nincs a kertben senki.

— Senki! No ez már mégis sok! A sugárözönben nyugodtan folytatta előttem sétáját a pap. Sőt oly közel volt már hozzám, hogy láthattam arcvonásait, megkülömböztethettem értelmes tekintetét, fürtös szép fekete haját, karcsu termetét. — Legföllebb harmincz éves lehetett.

— Nem látod, ostoba! — kiáltottam. Jó, jöjj velem. Meg akarom kérdezni tőle, szabad-e megnézni a szép kilátást, a terrászról?

A kis paraszt fiu arczán leirhatatlan félelem, megdöbbenéssel vegyes ijedelem volt látható.

Egy szökéssel átugrottam az árkon és a kerítés maradványain. Azt gondoltam, hogy a pap lépteink zajára megfordul. De nem vett észre bennünket, vagy legalább úgy látszott, hogy nem vesz észre bennünket. Nekem azonban úgy tetszett, hogy kissé gyorsítja lépteit.

— Nos, most már csak látod őt, előttünk kissé jobbra, a faszor végén.

Azonban mielőtt választ kaphattam volna, felkiáltottam a rémülettől és a borzalomtól.

A pap hirtelen jobbra fordulva átvette magát a kökerítésen s mintegy örült, kitárt karokkal lerohant a mélységes ürbe.

Szemeim elfátyolozódtak. Ugy tetszett, hogy magam is mélységbe zuhanok s a föld megnyílik alattam.

— Mi baj uram, — kiáltott a derék Vincze. Rosszul van?

Es segélyemre sietett, mert úgy látszik, elhalványodtam és megtántorodtam. De hirtelen ellöktem magamtól és fölkiáltottam:

— Szaladjunk, szaladjunk! Nem láttad ezt az embert? Ez rettenetes! Szaladjunk a faluba, a terrasz alá. . . Talán még életben van.

S amint neki iramodtam, a fiu karomnál fogva visszatartott:

— Uram, ön beteg, napszúrást kapott. Mit gondol? Hisz mi sem történt itt. Nincs itt senki. . . Hallgasson rám. Menjünk tovább s pihenjük ki magunkat a korcsombában. Egy pohár jó bor helyre zökkenti agyát.

Tovább beszélt, de én kábultan a falu felé rohantam. Az ut egy hirtelen lejtőn vitt le. Nehány percz múlva a föntczán voltam. Egy férfival és egy asszonnyal találkoztam.

— Jöjjenek, jöjjenek velem, kiáltottam nekik, meg sem állva. Nagy szerencsétlenség történt.

— Micsoda?

— A pap öngyilkossá lett. A terrászról az örvénybe rohant alá.

E szavak hallatára embereim hátat fordítottak s mintha hirtelen megbolondultak volna, a jelzett irányval épen ellenkező irányban elfutottak.

Végre a falunak a paplak alatti részére

értem. A szemeim előtt lefolyt rettenetes jelenetre gondoltam s elképzeltem, hogy a szerencsétlen embert véreben fetrengve, haldokolva, talán meghalva fogom találni!

A paplak terrásza alatt egy olajfaültvény volt, mely alatt friss gyepterült el. Es e gyepen a biborróza levelein kívül más piros nyomot látni nem lehetett! Hova rohant le a szerencsétlen pap?

Mig a fák alatt bolyongtam, vezetőm újra elért. Nyugtalanul nézett reám. Néhány paraszt ember körülvelt és faggatni kezdett. Ő válaszolt nekik s erre ismétlődött az előbbi jelenet. Férfiak úgy, mint asszonyok kerekelt oldtak és hazasiettek.

Vincze hozzám jött és szólt:

— Jöjjön, uram, a kocsmába s egyék néhány falatot.

Ugy tetszett, hogy a fiu hangja megváltozott és egy kissé remegett. Egy szót sem szólva követtem vezetőmet. Csakhamar elértük a „Nap” vendéglőt. Már tudták jövetelünket s a közös szobában suttogást hallottunk, mikor beléptünk. Közeledtünk a suttogók csoportja szétoszlott s hallottam mikor egy asszony mondta a másikkal:

— Szegény uraság! Látta lezuhanni a papot!

S valóságos borzalom tükröződött le arcaikon.

(Vége következik.)

volt távol és így 281 a polgári házasság mellett, 106 ellene szavazott. A horvátok nem szavaztak; így tehát a polgári házasság többsége: 175.

Polónyi bizalmatlansági indítványára így szavaztak: ellene 214, mellette 102, távol volt 94 képviselő, tehát a bizalmatlanságot elvetették 112 szavazattöbbséggel. A szavazás eredménye nagy lelkesedést és tapsot eredményezett.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 758.8 milliméter, délután 2 órakor 756.8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 7.8, délután 2 órakor C° + 18.0. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor D. 1. délután 2 órakor EN. 5. Felhőzet: reggel derült, délután félderült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Aradváros vízvezetéke és csatornázása.

— Jóváhagyott közgyűlési határozatok. —

Arad, április 12.

Ma érkezett le Aradváros törvényhatóságához a belügyminiszteri intézkedés a városban létesítendő vízvezeték és csatornázás ügyében. A belügyminiszter intézkedését általános örömmel vették tudomásul a városházán, mert a vízvezeték és csatornázás ügyében hozott közgyűlési határozatokat egy betű változtatás nélkül hagyta jóvá a belügyminiszter s felhívta a várost, hogy Mayer J. F. liverpooli vállalkozóval a vízvezeték, a Hughes and Lancaster céggel pedig a csatornázás létesítésére s illetve kivételére a szerződést kösse meg, jóváhagyás végett hozzá mutassa be s egyben tegyen jelentést arról, hogy minő pénzügyi műveletekkel szerzi be a művek berendezésének költségeit.

Ezzel az intézkedéssel jóváhagyattak ugyancsak egész terjedelmükben a vízhasználati és a csatornázási szabályrendeletek is s elutasították a Tarjánai Vilmos és társai, Heeger Ernő és társai és Hegedűs László törvényhatósági bizottsági tagok által a művek létesítése ellen, Avarffy Ferenc dr és társainak pedig a csatornázási kiadások megállapított megtérítési módjait ellen beadott felelőzése.

A belügyi kormány abból a szempontból indult ki a közgyűlési határozatok jóváhagyásánál, hogy a csatornázás létesítésénél keresztülviendő elválasztó rendszer úgy közegészségügyi, mint egyéb tekintetben följötte áll az usztató rendszernek s hogy Arad város közönségének ezen kezdeményezése nagyjelentőségű mindazon alföldi városokra nézve, amelyek fekvésének nincs meg az a természetes esése, a melyet az usztató rendszer keresztülvihetősége föltételez.

A jóváhagyó miniszteri intézkedést a tanács valószínűleg egy rendkívüli közgyűlés elé terjeszti be tudomásvétel végett s addig is felhívja a vállalkozó Mayer J. F. és Hughes and Lancaster cégeket, mikép a most már jóváhagyott szerződés tervezet alapján történő szerződéskötésre jelentkezzenek.

A vízművek létesítése költségeinek beszerzésére eszközözendő hitelműveletek megállapítására nézve Aradváros pénzügyi bizottsága legközelebb részletes előterjesztést dolgoz ki a törvényhatósági bizottság közgyűlése számára.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Április 13. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Helyenként csapadék.

HIREK.

Április 13. Péntek. Róm. kath. naptár: Hermelin. — Protestáns naptár: Hermelin. — Görög-keleti naptár (április 1.): Márk. — A nap két 5 óra 2 perczkor, nyugszik 6 óra 28 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Április 15. Az arad-csanádi öntöző-csatorna társulat közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Április 16. Az aradi waggon-gyár részvénytársaság közgyűlése, délelőtt 10 órakor.

Április 19. Arad megye tavaszi évnegyedes közgyűlése, délelőtt 9 órakor.

Május 6. Az arad-csanádi egyesült vasutak közgyűlése, délelőtt 11 órakor.

A szavazás.

Megtörtént...

A kötelező polgári házasság törvényjavaslatának általánosságban való elfogadása mellett óriási, szinte nem várt többséggel nyilatkozott meg tegnap délben a magyar parlament.

A liberálisok az első csatározásban fényes diadalt aratott, összetörve, megtompítva a pponyiakat, a sötét ultramontán tábor, a szemforgató jezsuitákat, kik semmi eszköztől nem riadtak vissza, mindent elkövettek, hogy a javaslatot még csak általános tárgyalás alapjául se fogadják el a ház.

Törekvésükkel megbuktak. De hát ez csak így történhetett. Kapnak még ők több és nagyobb vereséget is ebben az irányban...

Arad közönsége lázas türelmetlenséggel várta tegnap a képviselőházból érkező híreket. A lapok szerkesztőségét déltől késő estig ostromolták hírekért. Mindenki tudni akarta, mi történt, hogy történt, mennyi a többség, — mert azzal eleve tisztában volt mindenki, hogy a többség okvetlenül meg lesz, csak az a kérdés, mennyi?

Az „Aradi Közlöny” telefonon és táviraton vette értesítéseit. Mihelyt kevesebb 3 óra előtt az első pozitív hír budapesti levelezőnkől megérkezett, rögtön rendkívüli kiadást adtunk, amely a helyi lapokéi között elsőnek jelent meg. Szerkesztőségünk egyik tagja pedig valóságosan lefoglalta a telefont, amennyiben addig is, míg a rendkívüli kiadást szedték és kinyomták, lázas gyorsasággal betelefonozta csaknem az összes aradi telefon-előfizetőknek a fényes eredményt, hogy minél hamarabb értesüljön arról a türelmetlen izgalomban várakozó közönség.

A rendkívüli kiadás — melyet helybeli előfizetőinknek tegnap kora délután kihordattunk — a következő táviratot tartalmazta:

Budapest, április 12. (Saj. tud. táv.) Feszült érdeklődés nyilvánult a képviselőház mai ülése iránt. Ma történt meg ugyanis a szavazás a polgári házasság törvényjavaslatának általánosságban való elfogadására.

A ház óriási lelkesedéssel és óriási szó-többséggel elvetette az összes határozati javaslatokat, miket a liberalizmus ellenesei benyújtottak.

Smialovszky Valérnak a kongruára vonatkozó javaslatát elfogadták.

Az elnök és a horvát képviselők nem szavaztak.

413 képviselő közül a javaslatot általánosságban elfogadta 271, nem fogadta el 106, a többség tehát óriási: 165.

Az eredmény kihirdetését nagy és viharos lelkesedés követte.

Ugron bizalmatlansági indítványát a ház nagy többséggel elvetette.

— A hivatos lapból. A király az államvasutak gépgyárában alkalmazott Horváth István mozdonyvezetőnek és Kanyó László asztalosnak, továbbá a diós-győri vas- és acél-gyárban alkalmazott Hóger Ede előhengerezőnek és Eim Ede előmunkásnak, buzgó és dicséretes működésük elismerésül, az ezüst érdemkeresztet adományozta.

— Városatyá-választás. Mozgalmas napjuk lesz vasárnap a harmadik kerület polgárainak, akkor töltik ugyanis be ott választás utján a megüresedett egy köztörvényhatósági bizottsági tagsági helyet. Krivány János, kit ebben a kerületben már több ízben megválasztottak városi képviselőnek, tegnap délelőtt egy nála járt deputációnak kijelentette, hogy a mandatumra nem reflektáls a jelöltetést nem fogadta el. Mint halljuk, a függetlenségi párt Steigervald Alajos ismert butorgyárost lépteti fel s erre tegnap már küldöttség által is felkérte. Többen Csécsi Imre ev. ref. lelkeszt szintén fel akarták léptetni, de Csécsi nem hajlandó jelöltetni magát. Ugy vagyunk értesülve, hogy a választás napjáig még több jelölt is lesz az üres városatyai helyre.

— Ki akar szavazni? Arad város adóügyi osztálya figyelmezteti az adóhátralékosokat, hogy adójukat folyó hó 15-éig annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben a választók jövő évi listájából nevüket törölni fogják.

— Gyula napja. Salacz Gyula polgármester, Szathmáry Gyula alispán, Ortutay Gyula főszolgabíró s velük a város számos Gyulája tegnap ünnepelte a nevenapját. A hivatalfőnököknek ez alkalomból a tisztviselői karok s a magánosok közül is számosan fejezték ki szerencsekívánataikat.

— Desseffy püspök bérmauton. Mint értesültünk, Desseffy Sándor megyés püspök, május és június hónapokban a bérmautas szentségét fogja osztogatni Torontál megyében.

— A kurticsi jegyzői állás tudvalevőleg Botta Döme lemondása tolytán üresedésben van. Mint nekünk Nagy-Kamara sról írják, ott a napokban Kurtics község tekintélyesebb választópolgáraitól egy népes deputáció járt Buczurka József jegyzőnél, a mely felkérte őt, hogy nyújtsa be pályázatát a kurticsi jegyzői állásra s biztosította róla, hogy a választók többsége személye körül fog csoportosulni. Buczurka József évek óta jegyzősöködik N.-Kamarason, a hol szerény jó modora által a község bizalmát derekasan kiérdemelte. Megválasztásával sokat nyernének a kurticsiak, mert román származása dacára is jó magyar érzelmű ember a ki a községben felburjánzott nemzetiségi surlódásokat eloszlatná.

— Uj igazgató. Az aradi első takarékpénztár körlevélben közli, hogy Haán Alajost igazgatóvá választotta s cégjegyzését érvénybe léptette.

— Az aradi kereskedő ifjak Nagyváradon. Elénk emlékében van még a nagyváradai kereskedő ifjak körének az a szíves vendéglátás, melyben a nagyváradiakat a radi kollégáik a mult nyáron részesítették. Készülnek is a vendégszeretet visszafizetésére és a napokban tartandó választmányi ülésen elhatározzák az aradi testvéregylet meghívását. Hisszük, az aradiak kész örömmel engednek a nagyváradai barátságos meghívásnak s így már a közel jövőben lesz módja a váradai kereskedő ifjak körének revanche-ot adni a mult évi vendéglátásért.

— Leugrott a vonatról. Klein B. aradi lakos Radnára utazott. Utközben elaludt s csak akkor ébredt fel, mikor már a vonat a radnai pályaudvaron tovarobogott. Nehogy elintézendő ügyei halasztást szenvedjenek, kinyitotta a kupé ajtaját s a robogó vonatról leugrott. Baleset nem történt mindössze annyi, hogy Kleint 5

frttal bírságot meg az aradi kihágási bíróság.

— **Milyen lesz a nyár?** Egy híres göttingai csillagász, Klinkerfues azt jövendöli, hogy az 1894., 1895. és 1896. év nyarai Európában rettenetes szárazságot hoznak. A jóslatot a híres csillagász a napfoltokból magyarázza ki.

— **A test fekvése alvás közben.** Már többször javasolták, hogy alvás közben a fej alá ne tegyenek vánkost, hanem a test lapos ágyban fekdjék. Az orvosok ebben az irányban kísérleteket tettek és arra az eredményre jutottak, hogy ha alvás közben nem tesszünk fejünk alá vánkost, hanem lapos ágyon fekszünk, gyorsabban fel tudunk ébredni és szellemileg, testileg is jobban fel vagyunk üdülve az alvás után. Különösen fejfájás, mámor esetén, általában mindazon bajoknál a melyek az agyban a vérkeringés megakadályozására vezethetők vissza, igen ajánlatos, ha alvás közben a fej mélyebben fekszik a törsnél. Az ájultakat legjobb ha fekvé hagyjuk, mert így a vérkeringést maga a test tehetetlenségi ereje is előmozdítja, míg ellenben az ájultat nézve a legrosszabb, ha felemeljük és felállítjuk.

— **Névmagyarosítás.** Weisz Károly aradi lakos vezetéknévét belügyministeri engedéllyel „Vészire” magyarosította.

— **Miért kell a polgári házasság?** Össze áll a sarkon a 17-es és a 48-as számú hordárs ekként kezdenek okoskodni:

— No czimbora — mondja a 17-es — megvan a polgári házasság.

Több se kellett a 48-asnak, mindjárt volt ellenvéleménye, mert a 48-as a hordárok közt is ellenzék.

— No de sokat is érünk vele. Az egész nem egyéb mint egy kis újítás, mert ma napság minden polgári: a takarékpénztár polgári, a jótékony négyzet polgári, a bormérés polgári, van egy iskolánk polgári, a lövészegylet polgári, a Fehér-kereszt bérője Pohl Kari...

— Brrr... — berrag közbe a 17-es

— ... hát most a házasságot is polgárnak csinálják.

— A 17-es lenéve a 48-ast, hátat fordít neki.

— **Pör egy zászló miatt.** Dráva-Mogyoród és Dráva-Csány községek a Kossuth-gyász alkalmából Csáktornya várostól kérték kölcsön a nemzeti lobogót, hogy a Kossuth koporsójával a magyar határra robogó vonat előtt fisztelegjenek. A tisztelgés után Csáktornya városa visszakérte a zászlót, de a községek lakói nem akarják visszaadni, kijelentvén, hogy ok drága ereklyeként akarják megőrizni azt a zászlót, melyet a haza határánál Kossuth fia megcsókolt. A csáktornyaiak most pörre viszik az ügyet.

— **Öngyilkos őrmester.** Pozsonyban az új gyalogos kaszárnyában tegnapelőtt Paier József Ignác számadó őrmester szíven lötte magát s azonnal meghalt. A katonarevolvert megmerevedett kezében tartotta, a mikor megtalálták. Az öngyilkos a csehországi Hohenelbe-be illetékes.

— **A nagy-létai gyermekpusztító rém.** Megrendítő hírek érkeznek Nagy-Léta bihar-megyei községből. A községben egy félelmes járvány lépett föl: az agy és gerinczhártya lob, a mely szokott ugyan járványos jelleggel is föllépni, de nagyobb területekre eddig még nem terjeszkedett. Es a gyilkos baj ellen, a mely különösen a gyermekeket támadja meg, alig van ovszerünk. A község vagyonosabb lakói Debreceben és Nagyváradra menekültek, magukkal hordva a rém pusztításának a hírét. A baj többnyire hirtelen lép fel éjjel, de néha nappal is, foglalkozás közben: főtájás, majd hanyás előzik meg, a beteg elveszti eszméletét, deliriumba esik. A nyak és a gerincz a tetanuszhoz hasonló görcsöket kap. A halál az első tizenkét óra után rendszeren bekövetkezik. A súlyosan maglátogatott községben eddig tizenkilenz újabb esett fordult elő. Ezek közül tizennyolc halállal végződött.

— **Tűzek.** Ördög-Porbán (Ungvármegye) folyó hó 9-én este a község legvagyosabb polgára házában tűz keletkezett, mely a szép falusi lakot, a melléképületekkel és tizenhárom darab szarvasmarhával együtt elhamvasztotta. A tűznek még egy emberélet is esett áldozatul. A gazda 17 éves szolgálja ugyanis éppen az egyik csikót akarta kimenteni az istállóból, mikor egy égő gerenda lezuhant s a szerencsétlen legényt maga alá temette. A tűz gyújtogatásból keletkezett. A

somogy megyei Barsón tegnap délben kigyult Bogdán József bíró háza a tűz a nagy szárazság következtében oly gyorsan terjedt tova, hogy pár pillanat alatt öt ház az összes melléképületekkel együtt lángban állt. Csakis a tűzoltók sikeres működése mentette meg a szomszédos szalmával fődött házakat az elhamvadástól.

— **A békéscsabaí artézi kut ügye.** Békéscsabán, nagy az elégedetlenség a temesvári hadtest-parancsnoksággal szemben. A szőrszalhasogató pedantéria, a mely úgy látszik, egész teljességében meg van a hadtestparancsnokságban, ürügyet talált az ujonan épített kétszáz-ezer forintos kaszárnya átvételénél az okoskodásra, azért, mert az artézi kut vize meleg. A kicsinyeskedő parancsnokság olyan artézi kutat kíván, a mely hideg vizet szolgáltatson. A város most ki van téve annak, hogy évenként tízezer forint bérösszeget veszíthet.

— **Egy győri huszár tragédiája.** Tragikus sors érte Csöre János győri legényt, a ki már hetedik hónapját szolgálta Bécsben egy huszárezrednél. Szegény anyjának volt a támasza és ezen a czimen hadmentességért folyamodott. De az eredményt már nem bírta bevárni. Tegnapelőtt Bécsben a kaszárnyában agyonlőtte magát. Tegnap pedig a győri hatóság megkapta a katonaság értesítését, mely Csöre Jánost a katonai szolgálat alól felmenti.

— **Sikkasztó póstatiszt.** Békéscsabáról távirják, hogy városszerte nagy feltűnést szült Pethő József póstai kisegítőtsit le tartóztatása. A póstatiszt a kezelése alá bizott póstautalványokat elsikkasztotta s az azokon érkezett összeget magához vette. A vizsgálatot megindították ellene.

— **Körözött hercege.** Aligha történt még meg, hogy uralkodói vérből származó herceget körözzenek. Ilyen ritka eset történt most, amikor Németország hivatalos lapjában a Reichsanzeiger-ben Aziz Hassan bey herceget, a ki legutóbb Berlinben tartózkodott, hivatalosan körözik. A herceg Berger Gyula berlini kereskedőnek kétezer márká váltóadósággal tartozott, de a váltót, amely február ötödikén járt le, elfelejtette beváltani, mielőtt busu nélkül elutazott. A kereskedő jogi képviselője utján végrehajtást kért a herceg hátrahagyott ingóságaira, amit a törvényszék el is rendelt. A törvényszék egyúttal felszólította a hitelezőket, hogy akiknek követelése van, az ismeretlen tartózkodásu herceg ellen való követelésüket jelentsék be. Az eltűnt herceg részére legközelebb a törvényszék gondnokot rendel ki.

— **Megnyertem a játékot.** Nagybecskerekéről jelentik a következőket: Neumann Samu nagybecskereki fiatal ember tegnap este a Korona a kávéházban billiárdozott. A kitűnő billiárdozó éppen egy új lökéshez készülve, így szólt társához:

— No, én megnyertem a játékot, maga már el mehet haza.

Ebben a pillanatban a fiatal ember össze-rogyott és szörnyet halt. Az orvosok agyszélhűdést konstataáltak.

— **Elmebeteg perlekedő.** Táviratunkban már megemlékeztünk a Széchenyi Károly gróf esetéről. — Legujabban a következőket mondhatjuk: Széchenyi Károly gróft, volt testőr főhadnagyot, miután a polgári hatóság vonakodott őt a tébolydába beszállítani, nem állapítván meg a városi főorvos a közveszélyes jellegét, Plentner tábornok rendelete folytán az ezredorvos Döblingbe szállította. Széchenyi gr. még tegnap délután sétatocsizáson volt, bevásárlásokat tett, a legjobb körökben megfordult. Este a tábornok adjutánsa megjelent a Pannonia szállóban, a hol a gróf lakott, a gróf szobáját lepecsételtette. Okul azt hozták fel, hogy a gróf mindig revolverrel járt kelt, a nélkül ugyan, hogy valakit fenyegetett volna azzal, de katonatiszteket több ízben párbajra hívott ki, minden ok nélkül. Az eset Sopronban nagy feltűnést kelt.

— **Gyilkosság Kapuváron.** Hétfőn, e hó 9-én, délután 1 óra 30 perczkor báró Berg Gusztáv uradalmi kerjében gyilkosság történt. Eckstein uradalmi kertész utána nézván a napszámosoknak, azt látta, hogy köztük az egyik, Boda Sándor palinkás fővel állt a munkához. A munkertész megszidta Bodát s azzal fenyegette, hogy ha még egyszer mer palinkás fővel a munkához fogni, el-

kergeti. Erre a dühös természetű Boda előrántotta nála lévő oltó kést, s belévágta Ecksteinba. A kés a balkulcs-csont mellett hatolt a testbe, átvágván az itteni főeret s a bal-tüdőszárnyba ment. A csendőrök Bodát már bekisérték. A város a legnagyobb izgalomban van. Ecksteint mindenki józan, becsületes s kötelességtudó embernek ismerte. Elettbenmaradásához az orvosoknak nincsen reményük.

— **Igazolványok az egyetemi hallgatók számára.** Többször előfordult már, s éppen a múlt napokban történt tüntetéseknel is, hogy a rendőség letartóztatott budapesti egyetemi hallgatókat, ha esetleg indexekkel nem tudták magokat igazolni. Minthogy az indexet a tanulók nagy alakjánál fogva nem hordhatják magukkal, az egyetemi ifjuság felkérte a rektort, hogy szerezzen az egyetemi hallgatók részére külön igazolványokat, úgy mint külföldön is van. A rektor megígérte, hogy lépéseket tesz ez iránt.

— **Kossuth temetése külföldi képzeletben.** A külföldi sajtó nagyon sokat közölt Kossuth temetéséről. Az összes európai illustrált lapok folyton hoznak többé-kevésbé sikerült rajzokat a temetésről és a Kossuthgyászról. De a legideálisabb illusztrációt mégis csak a Petit Journal „Supplement Illustré”-ja hozza, mely Kossuth temetéséről egy nagy színes illusztrációt hoz. — A menet a lipótvárosi bazilika elé ér. A gyászmenetnek a képen látható alakjai majdnem mind csak katonák! Elöl a — koronaörök, utána vörös díszruhás huszárok, majd két oszári és kir. tábornagy (az egyik Lobkovicz herceghez hasonlít) teljes díszben, majd két-három huszár generális, s két dzsidás törzstiszt. — A rendet pedig fegyverre tűzött bajonettel a m. kir. honvédség katonái tartják fenn. — Az illusztrált lap azt teszi a képmagyarázathoz, hogy saját kiküldött rajzolója vette fel a képet a helyszínen. Vajjon viccelni akart-e a rajzoló, vagy bevolt rugva, vagy — (milyvalcsínűbb) színét sem látta a temetésnek.

— **A vendégszeretet áldozata.** Kretau Nikola és Vasziesszku Juon szent-mihályi lakosok a napokban Béga-Szt.-Györgyön járván, betértek egy közös ismerősük házába, ahol a háziur vendégszeretéből csakhamar alaposan bepálíngáltak. Mikor már megelégték a jót, utnak indultak hazafelé. Utjuk a Béga mentén vezetett. Egy darabig szépen haladtak, egyszerre azonban a pálinka hatása alatt czivódni kezdtek. A czivódás csakhamar duakodássá fajult, aminek az lett a vége, hogy Vasziesszku a töltésről a Béga ba gurult és belefult. Holttestét még nem fogták ki. Kretau önkényt jelentkezett a község bírójánál.

— **Az inkognitó.** Egy német hercegnek különös kalandjáról beszél Róma. Mikor Viktoria angol királynőt Firenzében várták, sok notabilitás és hírlapíró jelent meg a királynő fogadására a pályaudvaron. A notabilitások között volt egy ismeretlen ur is, a ki hírlapírónak néztek. Valamennyien gyanus pillantásokkal méregették az ismeretlen embert, aki egészen előre tolakodott. Ezt észrevette az állomásfőnök is, mire gyöngéden karon fogva az ismeretlent, megkérte, hogy maradjon a háttérben. Az ismeretlen mosolygott és meghajolt. Az egybegyűlt urak nagyot néztek, amikor az angol királynő megérkezésekor körülnézve a pályaudvaron, legelőször az ismeretlen uri embernek nyújtotta kezét, azután az előkelőségeknek sorra bemutatatta az ismeretlen embert, a szászmeiningeni herceget.

— **A botrány haszna.** Három világhírű művésznő vendégszerepel, Chicagóban. Melba, Calvé és Nordica asszonyok. A chicagói „Times” fogja magát és cikket közöl róluk, melyben leleplezi állítólagos szerelmi viszonyait három amerikai uriemberrel. A cikk roppant feltűnést kelt. Melba asszony becsületsértési pert indít és 500 ezer frank kártérítési összeget követel. Calvé asszony megelégedett egy heves hangú levéllel, melyben rágalomnak, az utolsó szöveg hazugságnak bélyegzi a leleplezéseket. Ugyanezt tette Nordica asszony is. A botrány daczára vagy következtében a tömeg csak úgy omlik az operai előadások meghallgatására.

— **Ellopott láda.** Lukuczán Lázár aradi szolgálégyntől a gazdája zárt istállója-

ből egy ládát loptak el, a melyben ruhane-műeken kívül egy 10 frtról szóló póstataka-rekpenztári könyvecske is volt. A rendőrség nyomoz.

— Az éj lovagja. A történeten még érzik a frissesség orcsiklandozó illata, hiszen csak tegnap történt. A tragédiának (mert tragédia a történet) a mottója: szerelem.

Hatalmas láng csapott ki Miskovits Nádia aradi polgártársunk szívéből, melyet lánggá Kilián Magdolna szított fel a szerelem kis embriójából.

Magdolna szép volt és tökéletesen modern és nem a bibliai. Lovagját rávette, hogy sétáljanak át ketten egy éj, hiszen a csillagos, némaságában sejtelmes éjszakában annyi a poezis. Miskovits Nádia nem lett volna lovag, ha ellentmondott volna és ők megindultak harangolni az éj első csillagfényénél.

Időközben be-betértek kávéházakba egy csá-jára, egy pic. cap-ra, vendéglőkbe egy-egy pohár friss csapolású sörre és az idő csak telt, a csil-lagok mindjobban rezgették fényüket s midőn az éji séta istenített perczei következtek volna — közbelépett a rendőrség, mely Herczeg Ferenc szerint mindig brutális.

Az őrzőket vezetője kérdőre vonta Kilián Magdolnát, hogy mit csavarog éjnek idején?

A választ a hölgy lovagja adta meg elég frappansul és hamarjában felpofozta az őrző-
rat vezetőjét. Erre aztán közbelépett az egész őrző-
rat és a két szerelmezt behozták a torony alá és elzárták őket külön-külön cellákba, hogy vé-
rük csendesüljön a hűvösön.

Miskovits Nádia tompa hangon szavalgatja magányában Gyulay Pál módosított költemény axiomáját:

Ó az éj sok mindent elfed,
But, örömet, fényt, szerelmet,
De ki Magdolnát szerette:
Az esztét már elvesztette.

Magdolna pedig lelkesülten gondol vissza az éjre.

— Micsoda éjszaka! Hét csája, 8 kávé, 5 pohár sör és két snitt . . .

GYÁSZROVAT.

† Steuer Mihály elhunytáról őszinte rész-vétellel vettük az alábbi gyászjelentést: Alól-
irottak fájdalomtól sújtott kebellet tudatják a felejthetlen édesapja, legjobb nagyapja, déd-
apja, após és rokonnak: Steuer Mihály 53 éven át Arad-Szent-Márton község kántor-
tanítójának folyó évi április hó 9-ikén este 9
órákor élete 76-ik évében, rövid szenvedés
után történt gyászos elhunytát. A boldogult-
nak hült tetemei folyó hó 11-én délelőtt 10
órákor fognak az arad-szent-mártoni róm. kath.
sirkertben örök nyugalomra helyezettetni. Az
engesztelő szentmise áldozat pedig folyó hó
16-án délelőtt 8 órákor fogja a helybeli tem-
plomban az egek Urának bemutatattatni. Kelt
Arad-Szent-Márton, 1894. április hó 10. Aldás
és béke lengjen porai felett! Steuer Ferencz
fia, Rácz Dalma férjezett Steuer Ferencz
menye, Niedermayer Antal veje, Steuer Fe-
rencz testvére, Steuer Dezső, Steuer Szeréna,
Niedermayer Szidónia, Niedermayer Antal,
Niedermayer Katicza, Niedermayer Béla,
Niedermayer Gizella unokák, Pistike dédun-
okája és számos rokonok.

† Mallár Albertné halálát tudatja az alábbi
gyászlap: Alól-irottak mély fájdalommal tudat-
ják felejthetetlen neje, nevelő anyja, menyé,
sógornőjük és rokonuk Mallár Albertné
szül. Anucz Nagy Mária, f. évi ápril-
is 12-én, reggeli 6 órákor, életének 54-ik évé-
ben, hosszas betegség után történt jobblétre
szenderültét. A boldogult hült tetemei ápril
13-án, d. u. 5 órákor fognak Sarló-utca 25.
sz. házból a helybeli róm. kath. sirkertben
örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő gyász-
mise áldozat április 16-án, d. e. 8 órákor fog
a t. Minorita-atyák templomában a Minden-
hatónak bemutatattatni. Béke poraira! Arad,
1894. ápril 12. Mallár Albert férje, Hullén Má-
ria, gyámleánya, Mallár István, neje és gyer-
meke, István, Mallár Imre és neje, Mallár
Károly és neje, Németh Bertalan, neje Mallár
Eleonora, gyermekei Imre és Mariska, sógor
és sógornők, Czv. Mallár Istvánné szül. Gróffik
Czeozilia, anyósa.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az „Aradi Torna-Egyesület“ választmá-
nya t. hó 13-án d. u. 5 órákor a szokott he-
lyen ülést tart, melyre a választmány t. cz.

tagjai szennel meghivatnak. Kelt Aradon,
1894. évi április hó 13-án. Az elnökség.

TANÜGY.

Tanítók gyűlése.

Az Arad vidéki Tanítóegylet
aradi fiókbizottsága f. hó 12-én
tartotta havi ülését az egyesület helyiségében.
Ezen bizottság csak a legújabb időben szer-
veztetett azon czélból, hogy általa az anya-
egylet irányt adjon a további tevékenység-
nek s a munkálkodás terén hatványozza és
tömörítse a hivatott erőket, ösztönözze a jó
akaratot, fokozza az ügyért való igaz lelkesé-
dést, s a többi fiókbizottsággal együtt mive-
lés alá vegye az oktatás minden ágazatát, az
aktuális kérdések tisztázása mellett a magyar
nemzeti nevelés és oktatás keretébe tartozó
elvi jelentőségű dolgokra nézve szabad és
független véleményt nyilvánítson.

Az egyesület alapszabályai nagy fontos-
ságu kört jelölnek ki a fiókbizottságok szá-
mára; és mi cseppet sem kételkedünk azon,
hogy az aradi fiókbizottság feladatának ma-
gaslatára helyezkedve, egész nagyságában fel-
tudja fogni és teljesíteni azon missziót, melyet
maga elé tűzött. Ez által készíti elő a leg-
szobben azon ünnepelet, mely egy negyed-
század alatt folytatott munkásság méltó meg-
ünneplésére tervbe vétetett.

Az ülésen Csik János elnökelt, ki lel-
kesítő és buzdító beszéddel megnyitja az ülést.
Napirend előtt Kovács Ferenc tett mélyen
átértett indítványt, hogy a nemzet nagy halott-
jának, az újabbkor ezen szellemóriásának em-
léke jkönyvben örökíttessék meg. Az indítvány
kegyelettel elfogadtatván, elnök jelenti, hogy
a közp. igazgató választmányának márczius
10-én tartott ülésén Pituk Béla Arad-Gáj-,
Hermann Ilona Uj-Arad, Fábik János
Kovaszincz és Tóth István Topilla belépett
új tagok az aradi f. bizottságba osztattak be.
Javasolja egyuttal, kéressék fel központ arra,
hogy tegye át azon összes tagok névjegyzékét,
kik ezen bizottsághoz osztattak be.

Jelenti egyuttal, hogy a f. é. márczius 15-én
tartott f. bizottsági ülés jkönyve szabályszerű-
leg hitelesített; daczára ennek, a jkönyvet
közkívánatra felolvastathatja.

Ezzel kapcsolatban a jelen ülés jkönyvé-
nek hitelesítésére felkéri Czeiler Gizella és
Pareán János tagokat.

Sorrendben Tabakovits Mariska k. a., az
egyesület munkás és alapos képzettségű tagja,
lépett az előadó asztalhoz s kellemes felolva-
sásával mindvégig lekötötte a tagok figye-
lmét. A tárgy igen hálás volt s végig megma-
radt a gyermekek és játékaik
keretében úgy annyira, hogy a tagok szintén
beleképzeltek magukat a játéktól kipirosult
gyermekeseregbe, miért is értekezönöt tapssal
jutalmazta s tevékenységeért jkönyvileg fe-
jezte ki a bizottság elismerését.

Alig hangzottak el az értekezönök szel-
lemes csengésű szavai, Városi Malvin k. a.
könyvismertetése Ascher J. „Briefe an
meine Tochter“ című művéről.

A terjedelmes és nagy szorgalomról ta-
nuskodó tanulmány szerzőnek fenkölt szelle-
mét, magasröptű gondolkozását 10 levélben
jellemezte. Az elsőben a közlés s zűk-
ségéről szóló eszméjét fejtegeti, a 2-ban a
boldogság és szerencse, a 3. a munkásságról,
a 4. levél a vallásról, az 5-ben a szerelemről,
a menyasszonynak figyelmébe ajánlja: ne
kábuljon el a boldogságtól, ne tekintse szerel-
mét életfeltételnek, ne hanyagolja el szüleit
és testvéreit, legyen rajta, hogy szerelme
nemesítőleg hasson önmagára, hozza összhangba
lényét jegyese lényével, a 6. levél a házasság
problemáját fejtegeti, a 7. levél tárgyát az anya
képezte, a 8. levél a gyermek neveléséről szól,
9-ik levél az okosságról szól, 10. levél pedig
a pénzről.

A szép tanulmányt képező s igazi kincset
érő felolvasásért a bizottság lelkes éljenzésé-
vel fejezte ki elismerését s jkönyvbe is
iktatta.

Ezek után Pituk Béla tartott felolva-
sást „Az iskolának a szülei hához való vi-
szonya“ról. Pituk, az AVTE. ezen új és
derék tagja, ezen első pedagógiai nyilvános
értekezésével beigazolta, hogy ért hivatásá-
hoz. Az általa fejtegetett elvek bár ismerete-
sek, de új bevilágítás mellett igen érdekes és
tanulságos volt, a melyért a bizottság szintén
jkönyvi köszönetet szavazott. R . . . sz.

SZINHAZ, IRODALOM, MŰVESZET.

A színház műsora:

Április 13. (Péntek) A troubadour, opera.
Április 14. (Szombat) Az állatszeliiditőnő,
bohózat; Rónaszéki Gusztáv jutalomjátéka.

Náday bucsu fellépte.

— Április 12. —

(v.) Tegnap este utoljára lépett fel Ná-
day Ferencz. Ot estén át élvezték kiváló
művészetét, láttuk legjobb szerepeiben, gyönyör-
ködtünk pompás alkotásaiban. Ma már távozik
a nemzeti színház e kitünő tagja. Igazán kár,
hogy nem vendégszerepeit tovább. Hiszszük,
hogy kellemes emlékekkel megy el Aradról s
nem késik soká a viszontlátás.

„A párizsi“ Bricheateaujában bucsuzott
el. Tökéletes és művészi volt, mint az általa
megteremtett szerepek mindenikében. A közön-
ség kifogyhatlan volt a tapsban. Ezzel jutal-
mazta meg a nem mindennapi élvezetet, a
mit Náday szingazdag Bricheateauja nyújtott.

A művész mellett erősen kivált Balassa
(Savourette), a ki pompásan játszotta meg a
háziur nem könyű szerepét. Igen jó volt Gál
Gyula Pontaubertje és Delli Emma Genwiev-
je, ambátor Kaczér Nina (Leonide) Szendr-
e y (Gontrau) és Tompa (Fou-
gerolles) is teljesen helyt álltak. Tolnayné
(Pontaubertné) ellen sem volna kifogásunk,
de tegnapi fellépéséből vonja le azt a kon-
zekvenciát, hogy szerepeit nagyobb gondtal
kell betanulnia, akkor nem fog olyan sokat
megakadni.

A színház megtelt egészen.

* Blaháné és Kury Klára nem jönnek. A
színház igazgatósága közli velünk, hogy Bla-
ha Lujza asszony és Kury Klára a nép-
színház primadonnái, a kiket várva-vártunk,
elfoglaltságuk miatt nem jöhetnek Aradra
vendégszerepelni. A művésznők felléptei ezek
szerint a folyó szezonról elmaradnak.

* Jutalomjáték és premier. Érdekes szin-
házi est lesz a holnapi. Rónaszéki Gusztáv
a társulat derék művezető rendezője és
pompás vénája komikusa veszi ki jutalomjá-
tékat bizonyára telt ház előtt. Ez alkalommal
Az állatszeliiditőnő című énekes fran-
czia bohózat kerül színpadra, melyben Róna-
székiné kitünő szerepe van. Rónaszéki
Gusztáv, a ki mint rendező, vagy szerep-
lő, de mindennap a színpadon van s már nem
egyszer neveltette meg a színházi közönséget,
megérdemli, hogy zsufolt ház előtt folyjon
le a holnapi jutalomjáték. Az előadásra
jegyek már ma válthatók a színházi pénz-
tárnál.

* Vadas Gyula csermői ev. ref. lelkész-ta-
nító külön füzetkében kibocsátotta márczius
15-én tartott beszédét. A füzetke ára 30 fil-
lér; a tiszta jövedelem fele a szegény iskolás
gyermeknek segélyezésére alakult csermői
füllér-egylet javára van felajánlva.

* Kossuth Lajos gyógymódja. Basso-Ar-
noux doktor, Kossuth Lajos nagy hazánk-
fiának turini tartózkodása alatt tizenkét éven át
volt hű és önfeláldozó orvosa, svédországi tanul-
mány-utja után egy mindenkit érdeklő könyvet
irt a massageról és svéd-tornázásról. Ezen gyógy-
módot alkalmazta Kossuth Lajos és a könyv is a
turini száműzöttnek van ajánlva, mint a mely az
aggastyán életét évekkal meghosszabbította: Kos-
suth Lajos ezért egy rendkívül megleghangu kö-
szönő-levelet irt Bassonak, melynek hű máso-
lata mellékelve van a könyvhöz s a csimlapot is
Kossuth végszavai és aláírása díszíti. A könyv
Dr. Jutassy József fővárosi gyakorló orvos
kitünő iordításában jelent meg Dobrowsky és
Franke budapesti könyvkiadóknál. A jövede-
lem fele a Kossuth-szoboralap ja-
vára esik. Az izlésesen kiállított könyv ára 1
frt s kapható minden könyvkereskedésben. Magá-
ban a fővárosban oly nagy volt ezen mindenkit
érdeklő könyv iránt a kereslet, hogy már másod-
dik kiadás rendezése vált szükségessé.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Rágalmazott bíró. Öt ember állott össze
Kovaszinczon egy ember ellen. Az öt
embert Illés Bálint, Popovits Pável,
Nadasán Toma, Begyelő Gligor és
Busa György tették ki, míg Bogár
György volt az egy ember, ki Kovaszinczon
a bírói tisztet viseli. Nevezett öt ember avval

vádolta a bírót, hogy az meghagyta nekik, miszerint a világsi főbíró és utmestér számára 500 tojást szedjenek össze a faluban, mert ez így szokás. Hanem a falu nem vette be a szokást és nem is tudtak összeszedni 80 tojásnál többet. Ezért aztán Bogár György mindenüktől 5-5 forintot követelt. Ez volt a vád, hanem a tárgyalás folyamán kitént, hogy a jó urak csak azért koholták a vádat bírójuk ellen, hogy elmozdithassák állásából. De miután a rágalmazás nem egyenesen tőlük eredt, a bíró megbocsátott nekik, a kir. törvényszék pedig felmentette a vádlottakat a rágalmazás vádjáról, végül a bírót tisztázta azon hiedelemmel szemben, mintha ő zsarolni akart volna feljebb valóinak nevében.

A védő cigarettái. A győri sajtóbírósa előtt nemrégiben fölmentéssel végződött egy esküdtszéki tárgyalás. A panaszos semmisségi panaszt jelentett be és legfőbb semmisségi okul azt hozta föl, hogy az esküdtek egyike, mielőtt tanácskozással visszavonult, a védőnek szivartárczájából, mely az asztalon feküdt, egy cigarettát vett ki magának. A királyi Kuria azonban elvetette a semmisségi panaszt, mert nem tehető fel, hogy az esküdt egy cigarettát árán megváltoztatná meggyőződését.

TÁVIRATOK.

A szabadelvű párt értekezlete.

Budapest, április 12. (Saj. tud. távirata.) A szabadelvű párt mai értekezletén még az utolsó hónapokban tapasztalt nagy ovációkat is felülmúló tüntető fogadtatásban részesültek a kormány tagjai, különösen *Wekerle* és *Szilágyi*. Az éljenzés és taps, melylyel a kormány tagjait fogadták, valóban minden eddigit felülmúlt, s midőn *Hegedűs* a párt nevében köszönetét fejezte ki a minisztereknek, valamint a párt azon szónokainak, kik az általános vitában részt vettek, szép beszédekért, a párt újra tomboló tapsba tört ki s bizalmának azzal adta legszebb kifejezését, hogy a házasság javaslatot a részletekben is minden megjegyzés nélkül egyhangulag elfogadta.

A mai szavazás hatása.

Budapest, április 12. (Saj. tud. táv.) A kormány győzelme teljesen leverte az ultramontán ellenzékét, ellenben a kormánypárt lelkesedése óriási. Az utcákon délután négytől külön kiadásokat árulnak s az esti lapokért, miket tömérdek példányban árusítanak, nagy a tolongás és elkapkodják mindet. A vidékről egyre érkeznek táviratok tudatva, hogy a szabadelvűség győzelme lelkes örömet ébresztett mindenütt.

A hercegprímás alapítványa.

Budapest, április 12. (Saj. tud. táv.) A primást az Akadémia igazgatóságába megválasztván, *Vaszary* tizezer korona alapítványt tett az Akadémián.

Szabó József temetése.

Budapest, apr. 12. (Saj. tud. táv.) *Szabó József* egyetemi tanár temetése impozánsan ment végbe. A temetésen megjelent *Berzeviczy*, a tanárok, az akadémikusok és az egyetemi hallgatók. Beszédet tartottak, *Thán* Károly és *Dulánka* Ernő.

Fejtelenség a függetlenségi pártban.

Budapest, ápril. 12. (Saj. tud. táv.) A függetlenségi párt tegnapi értekezlete képezi megbeszélés tárgyát mindenfelé. Az a zajos értekezlet sok tekintetben sajnálatos, még több tekintetben szomorú. De van abban öröndetes mozzanat is. És ez az öröndetes mozzanat az a teljes, kagagtató kudarc, amiben *Ugron* és az ő

pityergő fiskális társát Polonyit is részese-tette. Végre ideje, hogy ezt a két embert még azok is, akik hozzá a legközelebb állanak, olybá tüntessék fel, amik: üres, jogosulatlan ambíciókkal telített strébereknek, akiket egyéb nem vezet, mint jogosulatlan öndicsőítés.

A tudósítás, melyet a közönség erről a zajos értekezletről kapott, nem tökéletes, amint az magától érthető. Nemcsak azt mondta a kudarcza miatt szerinte önkívületi állapotba jutott *Ugronnak* *Justh* Gyula, hogy:

— *Neveletlen ön!*

Ezenkívül még megjegyezte azt is:

— *Ugron* akarta ezeket a visszasságokat mindig! Idehozza az ő döglött kutyáját, hogy — szagolják mások!

Persze, előbb *Ugron* gorombáskodott. Hogy aztán *Justh* is elragadtatta magát, az érthető és jogosult is, mert elvégre is amilyen a mosdó, olyan a törülköző.

A pityergő fiskális persze, hogy ma is sirt. Krokodilus könnyeket sirt, amikor látta, hogy az ő fáradtsággal és érdemetlenül összeharácsolt nagysága milyen szomorú foszlásnak indult.

A függetlenségi párt többsége a leghatározottabban *Justh* Gyula és tehát *Ugron* és a pityergő fiskális ellen foglal állást. Kifejezést adott annak tegnap is és amint értesülünk, kifejezést fog adni ennek ma is.

A függetlenségi párt többsége ma este 6 órára értekezletet hívott össze, a melynek célja az, hogy *Justh* Gyula elnöknek teljes elégtételt adjon.

Budapest, április 12. (Saj. tud. táv.) *Justh* Gyula és *Ugron* közt történt összekoczanás a függetlenségi körben békés uton kiegyenlített.

Szomorú kilátások.

Budapest, április 12. (Saj. tud. távirata.) A szárazság országszerte tart. A gazdák eléggé aggodalmasan néznek a jövő elé, mert csupán Erdélyben volt kevés helyen rövid ideig tartó eső.

Gladstone szembetegsége.

London, április 12. (Saj. tud. táv.) *Gladstone* a jövő hónapban a London melletti Dollishill szanatoriumában a hályogoperációnak aláveti magát. Az operációt *Nettleship* doktor fogja végezni.

Uszó buzakészletek.

London, április 12. (Saj. tud. táv.) Az uszó buzakészletek, melyek Anglia felé jönnek, 10.254.400 hektoliterre tételnek, a kontinens részére 3.259.600 hektoliter buza van az uton levő hajókon. — Amerikából Anglia részére augusztus hó 1-étől márczius hó 31-éig 27.28 millió hektoliter buza érkezett.

A bolgár propaganda ellen.

Konstantinápoly, április 12. (Saj. tud. táv.) Hogy a kormány a különösen Maczedoniában észlelhető bolgár propagandának utját állja, a közoktatásügyi miniszter a vilajetekhez rendeletet intézett, hogy jövőben új iskolák építése avagy még létező iskolák tatarozása is csakis a kormány előzetes jóváhagyása esetén vihető keresztül.

Giers állapota.

Pétervár, április 12. (Saj. tud. táv.) *Giers* felgyógyult betegségéből s üdülés végett Dél-Olaszországba utazik, azután átveszi a külügyi hivatal vezetését.

Sztrájk.

New-York, április. 12. (Saj. tud. táv.) Uniontownban a kőszénbányákban újabb zavargások törtek ki. 400 sztrájkoló munkás, nagyobb részét magyarok, megtámadták és bántalmazták a dolgozó munkásokat és ellenszegültek a sherifnek és a tisztviselőknek.

KÖZGAZDASÁG.

= Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi április hó 11. Hízott sertésárak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 klgon felüli súlyban) 48.—49 krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 47.—48.— krig. Fialat nehéz (pkint 320 klgon felüli súlyban) 50.—51. krig. Fialat közép (pkint 251—320 klg. súlyban) 49.5—50.5 krig. Fialat könnyű (pkint 250 klg. terjedő súlyban) 48.5—49.5 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) 47.—48. krig. — Közép (pkint 220—280 klg. súlyban) 47.—48. krig. — Könnyű (pkint 220 klg. terjedő súlyban) 46.5—47.5 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 klg. felüli súlyban) 48.—49. krig. Közép (páronként 220—260 klg. súlyban) 48.—48.5 krig. — Könnyű (páronként 220 klg. terjedő súlyban) 46.—47. krig. — Sertésállomány szám 1894. április hó 9-én volt készlet 164,247 darab. 1894. április hó 10-én felhajtott: 2141 drb. 1894. április 10-én elszállított 1292 drb. 1894. április 11-én maradt készletben 165,096 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: változatlan.

Szeszüzlet.

— Április 12. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyere szesz 58.75, kicsinyben 54.— hordó nélkül, per 100 liter 1/2 beáértve 36 frt fogyasztási adó.

Budapesti gabnatözsde

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, április 12. d. u. 5 óra.

Gabona	Állapot	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánási	szilárd	7.50—7.95
	tiszavidéki	„	7.55—7.9
	pestvidéki	„	7.50—7.95
	fenémegyei	„	7.50—7.95
	bácskai	„	7.80—8.—
észak-magyarországi	„	„	„
Roza	—	lanyha	5.70—5.80
Árpa	takarmány	osond.	5.95—6.30
	égetni való	„	6.50—7.40
	süfőzdei	„	7.90—9.—
Zab	—	szilárd	7.—7.50
Tengeri	bánási	szilárd	—
	másnemű	„	5.—5.10
Káposzta-repcze	—	lanyha	—
Köles	—	osond.	4.—4.40
Buza	tavasza	szilárd	7.68—7.70
	junius 1894	„	7.42—7.44
	ősze	„	„
Tengeri	május-junius 1894	szilárd	5.07—5.09
	szept-október 1893	„	5.18—5.20
Zab	Budapest sz. tavasza	szilárd	—
	Budapest sz. ősze	„	7.30—7.32
Káposzta-repcze	aug.-szeptember 1893	szilárd	12.25—12.30

Aradvárosi

Évadbérlet
170. szám.

színház.

Havibérlet
10. szám.

Pénteken, 1894. évi április hó 13-án:

TROUBADOUR.

Nagy opera 4 részben. Irta: Cammarano Salvador. Zenéjét szerette: Verdi. Olaszból fordította: Nádasdy L.

SZEMÉLYEK:

Luna gróf — — — — — Hunyady J.
Leonora — — — — — Sugár A.
Inez, Leonora barátnéja — — — — — Reviczki E.
Maurico — — — — — Mezei M.
Fernando — — — — — Csátr Gy.
Azucena, csigányő — — — — — Pajor A.

Kezdeté 7¹/₂ órakor.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Arad sz. kir. város törvényhatósági területén a **lóosztályozás** f. évi április hó 15. és 16-ik napján fog megtartatni.

A lóosztályozási bizottság az országos vásártéren a m. kir. honvéd-huszár laktanyával szemben levő városi épület előtt f. évi április hó 15-én d. e. 9 órakor kezdi meg működését.

Az elővezetett lovak osztályozása a következő sorrendben történik:

Osztályoztatnak 1-ször: a külhatárbeli, 2-ször: a Gáj külvárosi, 3-szor: a Sága külvárosi és Póltura városrészi, 4-szer: Pernyáva külvárosi, 5-ször: a Sarkad külvárosi, 6-szor: az új-telepi, 7-szer: a belvárosi háztulajdonosok lovai.

A lóosztályozó bizottság elé vezetése alól mentesek:

a) azon csikók, melyek az osztályozás évében a 4 éves kort nem haladják túl;

b) azon kanczák, melyek az osztályozás előtti 8 nappal ellettek;

c) a ragályos vagy egyéb nehéz betegségben szenvedő lovak, és végre

d) a nyilvánvalóan alkalmatlan lovak.

A lótulajdonosok kötelesek lovaikat a fent kitűzött helyen és időben az osztályozáshoz elővezetni, és azokat abba a csoportba állítani, a melyet részökre a rendőrség kijelöl és azokat szabályozó bizottság elé abban a sorrendben vezetni mint az fennebb megjelöltetett.

A f. évi április hó 16-án d. e. 9 órakor elővezetendő azon külhatárbeli, külvárosi és belvárosi lótulajdonosoknak a lovai, melyek előtte való napon a közbejött akadályoknál fogva elővezethetők nem voltak.

A f. é. április hó 15. és 16. napján elő nem vezetett lovak tulajdonosai, amennyiben ezen mulasztást kellőleg igazolni nem tudják,

minden lo utau a városi szegény-alapra 15 frtig terjedhető pénzbírsággal fognak büntetettetni s ezen felül tartoznak lovaikat valamely szomszédközségben utólagosan elővezettetni.

Arad, 1894. április 4-én.

A városi tanács.

190 | 94. g. sz. ú.

2-3

Hirdetmény.

A városi színházépület déli bérházának I-ső emeletén levő 3. számú, jelenleg br. Simonyi Lajosné urnő által birt és 5 utcza-, 1 elő-, 1 cselédszobából, konyhából s kettős kamarából álló lakás f. évi május hó 1-től kezdve bérbeadó.

A bérbevétel iránt a gazdasági szék elnökénél lehet jelentkezni.

Arad, 1894. február hó 19-én.

Arad sz. kir. város gazdasági széke.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1893. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,10	1,55	10,—
Szolnok	11,14	4,02	1,37
Csaba	2,18	5,57	4,37
Kétegyháza	2,49	6,15	5,08
Lőkősháza	3,07	—	5,26
Kurtics	3,23	6,39	5,43
Sofronya	3,35	—	5,55
ARAD érkezik	3,50	6,57	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,25	8,20	9,45
Sofronya	11,41	—	10,02
Kurtics	11,53	8,38	10,16
Lőkősháza	12,09	8,49	10,35
Kétegyháza	12,32	9,03	11,—
Csaba	1,23	9,25	11,45
Szolnok	4,20	11,46	3,00
BUDAPEST érkezik	7,25	1,50	6,30

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,25	6,35	4,30	—
Glogovász	2,43	6,46	4,42	—
Gyorok	3,20	7,08	5,08	—
Paulis	3,40	7,19	5,14	—
Radna-Lippa	4,00	7,37	5,32	—
Konop	—	8,00	5,56	—
Borzova	—	8,15	6,12	—
Tótvár	—	8,38	6,41	—
Soborsin	—	8,56	7,01	—
Piski	—	11,16	9,59	—
Gyulafehérvár	—	12,51	11,29	—
Tövis érkezik	—	1,20	11,56	—

Erdély felől.

	éjjel	este
Tövis indul	3,04	1,35
Gyulafehérvár	3,40	2,14
Piski	5,52	3,59
Soborsin	8,16	6,26
Tótvár	8,37	6,42
Borzova	9,08	7,07
Konop	9,24	7,24
Radna-Lippa	9,58	7,56
Paulis	10,12	8,08
Gyorok	10,25	8,20
Glogovász	10,48	8,44
ARAD érkezik	11,00	8,55

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	este
ARAD indul	5,18	4,35
Sofronya	5,31	4,57
Kurtics	5,44	5,17
Lőkősháza	6,00	5,41
Kétegyháza	6,18	6,20
Kigyós	6,31	6,43
Csaba	7,04	7,00
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	reggel
NAGYVÁRAD indul	4,29	—
Csaba	7,10	7,09
Kigyós	7,24	7,24
Kétegyháza	7,40	7,47
Lőkősháza	7,59	8,14
Kurtics	8,17	8,38
Sofronya	8,30	8,53
ARAD érkezik	8,45	9,10

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	este
ARAD indul	6,25	11,30	5,58
Uj-Arad	6,43	11,54	6,09
Németságh	7,05	12,19	6,27
Vinga	7,32	12,47	6,46
Orczifalva	7,48	1,04	6,58
Merczifalva	8,08	1,20	7,09
Szt.-András	8,19	1,38	7,21
TEMESVÁR érkezik	8,42	2,04	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8,00	1,11	8,15
Szt.-András	8,20	1,39	8,45
Merczifalva	8,34	1,57	9,05
Orczifalva	8,45	2,16	9,21
Vinga	9,02	2,41	9,46
Németságh	9,17	2,58	10,11
Uj-Arad	9,34	3,31	10,33
ARAD érkezik	9,44	3,45	10,57

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT-ANNA indul	7,50	6,30
Simánd	8,22	7,01
Kisjenő-Erdőhegy	9,10	7,40
Székudvar	9,29	7,56
Sikló	9,42	8,11
Otlaka	9,58	8,25
Elek	10,15	8,40
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,30	8,55

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul	5,20	3,05
Elek	5,32	3,25
Otlaka	5,41	3,37
Sikló	5,51	3,50
Székudvar	6,02	4,06
Kisjenő-Erdőhegy	6,18	4,39
Simánd	6,42	5,10
UJ-SZT-ANNA érkezik	7,05	5,40

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	délután	este
MEZŐHEGYES ind.	10,37	8,35
Kamarásmaj.	10,47	8,47
Nesze	10,54	8,57
Kovácsbáza	11,10	9,15
Bánhegyes	11,31	9,38
M.-Bodzás	11,51	10,00
Bánkut	12,02	10,14
KÉTEGYHÁZA érkezik	12,20	10,35

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	délután	reggel
KÉTEGYHÁZA ind.	3,00	5,15
Bánkut	3,22	5,36
Megyes-Bodzás	3,40	5,49
Bánhegyes	4,02	6,06
Kovácsbáza	4,25	6,23
Nesze	4,39	6,34
Kamarás-major	4,48	6,42
MEZŐHEGYES érkezik	5,00	6,55

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	5,00	9,00	4,25
Szt.-Tamás	5,24	9,22	4,54
Pécska	5,43	9,36	5,20
Battonya	6,12	10,01	5,56
Tompa	6,24	10,11	6,09
Mezőhegyes	7,01	10,40	6,55
Csanád-Palota	7,22	11,00	7,22
Nagylak	7,39	11,15	7,44
Apátfalva	8,01	11,35	8,10
Makó	8,26	11,56	8,44
Kis-Zombor	8,42	12,12	9,01
SZEGED érkezik	9,33	1,00	9,57

Szeged—Arad.

	d. u.	este	reggel
SZEGED indul	2,42	6,00	3,00
Kis-Zombor	3,32	6,46	4,08
Makó	3,55	7,05	4,50
Apátfalva	4,14	7,24	5,15
Nagylak	4,34	7,45	5,42
Csanád-Palota	4,48	8,00	6,02
Mezőhegyes	5,20	8,28	7,00
Tompa	5,44	8,50	7,27
Battonya	5,58	9,02	7,42
Pécska	6,24	9,26	8,10
Szt.-Tamás	6,40	9,39	8,24
ARAD érkezik	7,05	10,00	8,50

Arad—Gurahoncz.

	reggel	d. u.
ARAD indul	6,30	5,15
Ótvenes	6,48	5,34
Zimánd-Ujfalu	6,55	5,41
Uj-Szt-Anna	7,22	6,07
Világos	7,46	6,31
Muszka-Magyarád	7,53	6,38
Pankota	8,04	6,48
Apateleak	8,37	7,21
Borosjenő	8,48	7,32
Bokszeg-Beél	9,12	7,56
Borossebes-Buttyin	9,44	8,26
Almás-Alosill	10,13	8,55
GURAHONCZ érkezik	10,30	9,12

Gurahoncz—Arad.

	reggel	d. u.
GURAHONCZ indul	4,15	3,00
Almás-Alosill	4,32	3,17
Borossebes-Buttyin	5,02	3,47
Bokszeg-Beél	5,31	4,16
Borosjenő	5,56	4,41
Apateleak	6,06	4,51
Pankota	6,45	5,29
Muszka-Magyarád	6,51	5,35
Világos	6,58	5,42
Uj-Szt-Anna	7,24	6,08
Zimánd-Ujfalu	7,44	6,30
Ótvenes	7,50	6,35
ARAD érkezik	8,08	6,52

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	9,00	7,40
Csermő érkezik	10,00	8,40

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,30
Borosjenő érkezik	5,50	4,30

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszteriumnak rendelete nyomán ezennel közhírré tétetik, hogy a hadsereg katonai nevelő s képző-intézeteiben rendszeresített magyar állami alapítványi, továbbá a katonatiszti leányok nevelő intézeteiben, a fiumei cs. és kir. hadtengerészeti akadémiában és a cs. és kir. hadapródiskolákban az 1894 | 95-iki iskolai év kezdetén több egész és fél díjmentes kincstári, illetőleg alapítványi és fizetési hely fog betölteni.

A részletes felvételi feltételek a városi katonai ügyosztálynál betekintheők.

Arad, 1894. márcz. 17.

A városi tanács.

4244/1894. kh.

402. I-3.

Hirdetmény.

A következő melegebb évszakra való tekintettel, a közegészség és köztisztaság fentartása érdekében, a tisztí főorvos véleménye alapján a következő övrendszabályok követését rendelem el:

1. Vendégfogadók, korcsmák és több lakót magában foglaló nagy házak tulajdonosai gondnokai, bérlői kötelesek a trágyát, szemetet és egyéb hulladékot az udvarukból mindennap, a kisebb házak tulajdonosai, gondnokai, bérlői pedig minden harmadnap kihordatni, az udvart és ház elejét naponta felsepertetni, a vízfolyókákat kisépertetni és mésztejjel kiöblíttetni.

2. Az utcára, vagy folyókába szennyes vizet önteni, elhullott állatot vagy bármilyen állati és egyéb hulladékot kidobni a legszigorubb büntetés terhe alatt tilos.

3. Minden háztulajdonos köteles árnyékszéket, ha az egy éve nem tisztított, sürgősen kitisztíttatni, az udvarán egy kádca vizet tartani, melyben 100 liter vízre 5 kg. nyers carbolsav felolvasztva álljon, vagy pedig 1 rész nyers oltatlan mészből 4 rész vízre készített mésztej oldatot készíteni és ezen folyadékából az árnyékszékekbe, minden üdöhelyre 5-5 liter számítva, harmadnaponként beönteni. Ezzel fertőtlenítendő a szeméttartó ládák, gödrök és az udvari folyókák is.

4. A lakosztályok tisztán tartandók, a szobák este és reggel jól szellőztetendők.

5. Szűk udvari házak kapui reggeli 5 óráig esti 10 óráig zárva tartandók.

6. A kutak tisztán tartandók, közelükben minden mosogatás, öblögetés stb. kerülendő, a mellettük netán levő gödrös helyek tiszta földdel feltöltendők, a pócsolyák kiszáritandók, száraz, vagy egyéb állapotok fűrésztől a kuttól távol létesítendők, nehogy a kut vize a szennyviz leszivárgása által ivásra alkalmatlanná váljék.

Az orvosi hivatal által rossznak minősített kutak vizeinek használata mellőzendő s csupán jó vizű kutak vize élvezendő. Ugyazintén kerülendő a Maros folyó vizének használata, a menyinyiben azonban az el nem kerülhető, úgy az csak felforraltatás után élvezendő.

7. A mézártszék, valamint a piacon áruló hentesek vágó tökéi, asztalai és a mérlegek legtisztábban tartandók, megromlott húst, hamisított tejet vagy éretlen gyömolcsót, a párolásra szánt felérett gyömolcs kivételével, üzlethelyiségekben vagy piacon elárúsítani a legszigorubb büntetés terhe alatt tiltatik; élvezetre nem alkalmas tápszerek elkoboztatni és megsemmisíttetni fognak.

8. Nem élő, de még friss halak árulása a további intézkedésig csak déli 12 óráig engedtetik meg. Az el nem árusított halak pedig a már kiadott meghagyásban foglalt módon megszáritandók.

9. Bérkocsik, fuvarosok és a közúti vasut álló helyei úgy a városban, mint a vasúti pályaháznál naponta többször felsepírendők, a trágya eltávolítandó és a külön utasításhoz képest bő vízzel lelocsolandó és annak megtörténte után naponta 3 ízben mésztejjel vagy cresyl mészzel fertőtlenítendő.

Mindazok, kik a jelen hirdetményben foglalt óvintézkedéseket nem fogantatosítják, — kihágást követnek el és az 1876. évi XIV. t.-cz.

7. §-ában előírt pénzbírsággal fognak büntettetni. Az előírt óvintézkedések fogantatosításának ellenőrzése az összes rendőri közegek kötelességét képezi.

Kelt Aradon, 1894. április hó 4-én, a városi rendőrkapitányi hivatala, mint I-ső foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Hirdetmény.

Govosdia község (borossebesi járás) tulajdonát képező, s a község belterületével közvetlenül szomszédos kőbánya, mely lakok, gazdasági épületek építése és cementsgyártáshoz kiválóan alkalmas, könnyen fejthető és faragható fehér kőanyagot tartalmaz, a mult február 15. kitűzött árverésen bérbe adható nem lévén, annak három, esetleg hat, vagy több évre leendő bérbenadására Borossebes község házában, mint a körjegyzőség székhelyén, hol a feltételek hivatalos órák alatt megtekintheők: folyó 1894. évi ápril hó 27-én délelőtti 11 órakor elartandó új árverés tüzetik ki.

Kelt Borossebesen 1894. ápril hó 10-én.

Mózes Mihály, Árgyelán Laurenczie,
jegyző. bíró.

RETOUCHE gyorsfestő szakálra.

Ezen új, kitűnő készítmény által képesítve vagyunk az egész-ségre minden legkisebb bátvány nélkül s minden bőrpiszkitás mellőzésével, pillanatnyi rövid idő alatt a szakált állandóan szőke, világos barna, sötét barna vagy feketére festhetni.

Festett hajminták a raktárban megtekinthetővéget ki vannak téve.

Kapható dobozokban 2 frtjával.

Kapható:

Török József budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában.

RING LAJOS

"Angyalhoz" címzett győszertárában
Aradon, Asztalos Sándor utca I. sz.

Megrendeléseknél kérjük a kívánt színt megjelölni, a hajfestésben gyakorolt fodrászt ajánlhatunk.
142 5-12

M. kir. államvasutak üzletvezetősége, Miskolczon.

84 | III. sz.

62 2-*

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán az 1894-ik évi július hó 1-től megüresedő vendéglői üzletnek, ugyanazon időponttól számított három évi időtartamra leendő bérlete iránt az 1897. évi június hó 30-ik napjáig ezen-nel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és "Ajánlat a m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán levő vendéglői üzletre 84. számhoz" felirattal ellátott, borítékba zart és lepecsételt, nemkülönb a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok az 1894. évi május hó 1-ső napja déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége titkári hivatalához — posta útján téríti vevény mellett — nyujtandók be.

Bánatpénz fejében pedig 50 azaz ötven o. é. frt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Miskolczon 1894. évi ápril hó 31. napja déli 12 óráig leteendő.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában (II. emelet) a hivatalos órák tartama alatt megtekintheők; miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokra magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre — szabadon választhasson,

Miskolcz, 1894. január hó 6-án.

Az üzletvezetőség.

8100/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak szolnoki osztálymérnökségénél egy irodaszolgai állás üresedett meg, melylyel 210 frt azaz kétszáz-tíz forint évi fizetés, 60 frt lakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott kiszolgált katonai altisztek az ily állások betöltésénél elsőbbséggel birván, felhívjuk azon altiszteket, kik az 1873. évi II. törvény-cikk értelmében jogosultsággal birnak és pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat, melyben a vasúti szolgálatra képesítő, 35 évet meg nem haladó koron, ép- és egészséges testszerkezeten kívül a magyar nyelv szóval és írásban, a számolás elemeiben való jártasság, valamint a magyar honpolgárság kellően igazolandó, következő ozim alatt: "A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon" legkésőbb f. é. május 15-ig terjeszszék be, mint-hogy az ezen napon túl beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Arad, 1894. ápril hó 6.

Az üzletvezetőség.

Arad szabad királyi város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9-02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi Árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8% a melyből tőke törlesztésre esik 2% 26 fél évi törlesztésre 7 1/2%-melyből tőke törlesztésre 1 1/2% fordítatik. 32 évi törlesztésre 7%-amelyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a fél-évi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,
királyi tanácsos polgármester.

54/1894.

204.

Pályázati hirdetmény.

Az Arad sz. kir. város kezelése alatt álló Hertschka Mór ösztöndíj alapítványból az aradi főreáliskola tanulóira nézve két hely betöltendő lévén, azokra ezennel pályázat nyittatik.

A pályázónak igazolni kell:

a) hogy az aradi főreáliskolában tanul,
b) hogy a tantárgyaknak legalább feléből a legjobb, másik feléből pedig a legjobbat követő osztályzattal bír,
c) hogy aradvárosi vagy aradmegyei lakos fia.

Ezen feltételek mellett elsőbbséggel birnak: 1. a szegénységüket hatósági bizonyítvánnyal igazoló aradvárosi szülőtlén árvák, 2. az aradvárosi szegény özvegyek fiai, 3. az aradmegyei szegény szülőtlén árvák, 4. ezen vármegyei szegény özvegyek fiai, 5. az aradvárosi szegény tanulók.

Ha családi viszonyaira nézve az 1-5 pontok szerint minősített pályázó nem jelentkeznék, a többi pályázó közül a legkitűnőbb tanuló fog az ösztöndíj vagyon és vallásra való tekintet nélkül adományoztatni.

Az ösztöndíj 10,000 frt tőke kamatainak egy-egy hatodából áll, amely 1893. évi szeptember hó 1-től kezdődőleg mindenkor a tanév befejezte után fizettetik ki.

A pályázati kérvények Arad sz. kir. város polgármesterénél 1894. évi április hó 30. napjáig nyujtandók be.

Arad, 1894. márczius hó 1.

Salacz Gyula

kir. tanácsos polgármester.